

Az alsóközponti plébános ötvenmillió koronára pörli az államot.

Tűzelőanyagot vásárolt az iskoláknak és pénzét most nem tudja megkapni

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország már több ízben szóváltotta a tanyai iskolák igen súlyos helyzetét. Nemrégiben egy igazgatói ülés egyhangúlag elhatározta, hogy abban az esetben, ha az állam az 1926—27. tanévre nem utalja ki az iskolák dologi kiadásait, úgy az iskolákban az első hideg beállásával beszüntetik a tanításokat. Az elmúlt tanévben ugyanis az iskolák tűzelőanyag szükségletét az igazgatók sajátjukból fedezték, illetőleg hitelbe vásárolták, bízva abban, hogy a beígért állami hozzájárulás rövidesen megérkezik. A kultuszminisztérium azonban elfeledkezett a tanyai iskolák szobanforgó segélyezéséről. Megtörtént az a rendkívüli eset is, hogy a kultuszminisztérium még az 1925—26. tanév dologi kiadásainak költségvetésben felterjesztett összegét sem hagyta jóvá, azzal a szűkszavú indokollással, hogy a város sem teljesíti kötelezettségét a tanyai iskolákkal szemben. Így az egyes iskolák igazgatói az elmúlt tanév jelentős dologi szükségleteit hitelbe szerezték be. A hitelezők több mint egy évig várják hiába,

hogy megkapják pénzüket. Nemrégiben azután elhatározták, hogy nem várnak tovább, hanem pörlik az államot.

Az állam hitelezői között legnagyobb összeggel Barmos György alsóközponti plébános szerepel, aki a múlt év őszén, hogy az alsóközponti iskolák megszaktatás nélküli tanítását biztosítsa, ötvenmillió kölcsönt adott az igazgatóknak, hogy azon tűzelőanyagot vásároljanak. A beszerzett tűzelőanyag elfogyott az elmúlt télen és vele együtt elégett Barmos plébános 50 millió koronája is.

Az 50 milliós kölcsön visszalizelésére mind a mai napig semmi intézkedés nem történt, úgy, hogy a plébános elhatározta, hogy az állammal szemben most már pörös uton fogja követelését érvényesíteni. Barmos György plébános elhatározását a tanyai iskolák összes hírelzői követni fogják, úgy, hogy ha az állam a téli idők beállta előtt sem utalja ki a dologi kiadások összegét, novemberben az összes tanyai iskolákban megszüntetik a tanítást.

A tanács ideiglenesen átadta a színházat a színészek konzorciumának.

(A Délmagyarország munkatársától.) Szeged város tanácsa a csütörtöki tanácsülésen foglalkozott azzal a kéréssel, amelyet Andor Zsigmond gazdálkanná vált társulatának küldöttsége terjesztett szerdán délelőtt a főispán, illetve a polgármester elé. A színészek, mint ismeretes, engedélyt kértek a várostól arra, hogy addig is, amíg az igazgatókérdés véglegesen meg nem oldódik, konzorciummá alakulva megkezdhessék az előadásokat a szegedi színházban. Kérelmüket azzal indokolták, hogy a direktorválság következtében nyolcvan színészcsalád egzisztenciája válik bizonytalanná, mert a társulat Szentesen rövidesen befejezi működését és így gázsi nélkül maradnának. A polgármester kijelentette a színészdeputáció előtt, hogy kérelmüket pártolólágg terjeszti a tanács elé és megvan győződve arról, hogy a város tanácsa szociális szempontoktól vezette bizonyos feltételek mellett meg fogja adni a színház társulatnak a játszási engedélyt.

A polgármester a csütörtöki tanácsülésen részletesen informálta a tanácsot a színészek kívánságáról. Indítványára kimondotta a tanács, hogy a konzorciummá alakuló színház társulatnak átmeneti időre átengedi a színházat, kiköti azonban, hogy a társulat köteles nívós előadásokat rendezni, továbbá ki kell egé-

sztíen önmagát olyan mértékben, mint ahogy azt az Andorral kötött szerződés megállapítja. A színház pénzügyeit a város kezeli, a város illetet pénztárost a jegypénztárba és a város számvevője fogja a konzorcium által megállapítandó arányban az előadások tiszta jövedelmét felosztani a tagok között. Abban az esetben, ha a színészek egymás között nem tudnának megállapodni abban, hogy a tiszta jövedelmét milyen arányban osszák fel, a felosztás jogát a város hatósága magának tartja fenn. Hosszabb vita keletkezett a tanácsülésen arról, hogy a város nevezzen-e ki a konzorcium élére művezető-igazgatót, aki a várossal szemben viselné az előadások művészi nyírájért a felelősséget, vagy pedig a művezető megnevezését bizza a konzorciumra. A tanács végül is úgy határozott, hogy felszólítja a színház társulatot, a művezető nevének huszonnégy órában bejelentésére azonban fentartotta a tanács magának azt a jogot is, hogy a neki nem tetsző művezetőt nem akceptálja. Kimondotta végül a tanács, hogy Andor Zsigmond nem lehet a konzorcium művezetője. Elhatározta a tanács, hogy a színház társulatot a színház ingyenes világitásával segíti, de kimondotta azt is, hogy a játszási engedély minden pillanatban a színészek kártérítési igénye nélkül visszavonható.

A szegedi tisztviselők nem reflektálnak a belterületi magántelkekre.

„Nem akarunk mi több Elzász-Lotharingiát” — mondta a polgármester a csütörtöki közgyűlésen. — Pénteken folytatják a telekvitát.

(A Délmagyarország munkatársától.) A szeptemberi közgyűlés a múlt hét szerdáján kezdődött, de csak a tárgysorozat tizedik pontjára jutottak el a városatyák, amikor az elnöklő főispán a kormányzó látogatás előkészületei miatt félbeszakította és elnapolta a közgyűlést csütörtökre. A csütörtöki ülés nem juthatott tovább a tizenegyedik pontnál, amely a telekvitát idézte fel. A vita széles mederben indult és félhét órák is tartott még, úgy, hogy a vitát félbeszakították és a közgyűlés pénteken újra kezdheti.

Tekintélyes érdeklődés mellett folytatta Szeged város törvényhatósági bizottsága a hat nappal ezelőtti félbeszakított szeptemberi közgyűlést. A szerdai „nyugdíjazó”, helyesebben „visszatartó” közgyűlés izgalmanak már nyoma sem látszott, a kedélyek elcsendesedtek, sőt ünnepi hangulattá változott át az izgalom. A hangulatváltozást a polgármester kitüntetése váltotta ki.

Félőtkor jelent meg a polgármester a közgyűlési teremben. A közgyűlés felállva tapsolt a kitüntetett polgármesternek, aki mosolyogva foglalta el helyét az elnöklő emelvényen.

Dr. Tóth Imre napirend előtti felszólalásra kért engedélyt. A közgyűlés nevében üdvözlő beszédet intézett a polgármesterhez. Elmondotta, hogy az egyetemi ünnepek legkimagaslóbb mozzanata volt az a jelenet, amikor a kormányzó sajátkezűleg adta át a polgármesternek a II. osztályu magyar érdemkeresztet. Méltatlja ezután a polgármes-

ter működését, kijelenti, hogy az egyetem elnyeréséért vívott sikeres harc érdemének oroszán része a polgármesteri illet. Dr. Tóth Imre beszéde után a közgyűlés tagjai ismét felállnak helyükről és hosszú tapsal ünnepik a polgármestert, aki meghatott hangon beszédében köszönte meg az ovációt.

— En örömteljesen jelentem be, — mondotta — hogy az állami hísfőn Szegedre érkezett, átadta hivatalának a telepi iskolákat, másnap résztvevő az egyetem alapkövetelésén, melynek nekem átnyújtotta a kitüntetést. Kijelentette a kormányzó, hogy a legnagyobb örömmel töltötte el mindaz, amit itt Szegeden látott. Ami a közgyűlési ünnepiást illeti, kijelentem, hogy ez a kitüntetés tulajdonképpen az egész város közönségének szól. Indokul azt hozták fel, hogy kulturális érdemeim vannak. Öszintén megmondom, hogy az érdem a törvényhatósági bizottságé. Mert végeredményben a közgyűlés volt az, amely az egyetemet idehozta. Most elmondták összes meglévő és meg nem lévő érdemeimet, a következő pont tárgyalásánál pedig harcos félként kell majd a közgyűlés — remélem a közgyűlés kisebbsége elé állnom. (Éljenzés, taps.)

— Következik a tárgysorozat 11. pontja — mondja ezután a polgármester —. „Házhelyek feajánlása iránt az OFB által kiküldött bíró átirata ügyében” készült tanácsai előterjesztés.

A kérdést dr. Ördög Lajos íb. tanácsnok ismerlette. Elmondotta, hogy az eredetileg felajánlott telkek listáján 123 telek volt, ezt azonban a földbirtokbíró nem találta elegendő-

nek, mert először csak 100 telket talált körülük alkalmasnak, másodsor pedig nem elégtelnek ki belőlük a tisztviselő-házhelyigénylőket. Ezért újabb teleklíslát terjesztett a tanács elé. A tanács a 80 telket tartalmazó listából 33 újabb telek felajánlását javasolja.

Dr. Pap Róbert

szólal fel először.

— Az ünnepi hangulat után úgy érzem — mondotta —, kissé nehéz szerepre vállalkozom, amikor sikra szállók a tanács javaslata ellen. Szerintem azoknak van igazuk, akik nem tartják helyesnek, hogy egyes polgdreklót vegyünk el valamtól, hogy azt más polgdreklónak adják oda. Ez nem szolgálja a vagyoni kiegyensúlyozódás célját, sőt az egyensúlyt még jobban megbontja. A májusi közgyűlés határozata — szerintem — szabálytalan volt, éppsz azért indítványozom, hogy

a közgyűlés állapítsa meg a tévedésen alapuló első határozat érvénytelenségét,

mert nem terjesztette a tanács a közgyűlés elé a felajánlott telkek névsorát. Az előadó által felolvasott lista tanúsága szerint megtörténik, hogy egyik tisztviselőt elveszik a telket, hogy azt odaadják egy másik tisztviselőnek.

— Ha még megkapnák az árat — szól közbe valaki.

— Ezzel a kérdéssel nem kívánok foglalkozni, ezt a törvény szabályozza — mondja Pap Róbert.

— Pallavicini példatul megkapja — szól közbe dr. Fajka Lajos.

Pap Róbert elmondja ezután, hogy más is szívesen építkezne, ha első hittel kapna, éppen úgy, mint a tisztviselők. Az egyenlő elbánás elvét kellene alkalmazni. Ha az állam úgy találja jónak, hogy a város álljon helyt, a város hajlandó lesz a külterületen megfelelő ház-helyet adni a tisztviselőknek; de akkor, hogy a külterületen, a magdosok telkeit vegyék el, a közgyűlés nem járhat hozzá. A földbirtok-törvény értelmében a törvény kihirdetésétől számított öt éven túl nem lehet megváltási eljárás megindítását elrendelni. Meg kellene tehát állapítani, hogy mikor rendelle el azt az OFB.

— Ezzel végre is értem felszólalásomnak. Elmult már az az idő, amikor szabad valakit mások vagyonának elvételével kielégíteni. A tisztviselő kap lakbért, lakdsgondja nincs. Ha egyéni vagyona van, vehet, vagy építhet magának házat. Indítványozom, hogy a közgyűlés utasítsa el a tanács javaslatát és mondja ki, hogy a májusi határozatot érvénytelennek tekintti és erről értesíti az OFB-t. (Éljenzés.)

Dr. Kormányos Benő

a következő szónok. A tanács javaslata mellett beszél. Utána dr. Bodnár Géza szólalt fel. Kijelenti, hogy a tanács nagyon következetlen volt, mert helyesen járt el, amikor a körülöttén belül és a város közelében elterülő szántóföldeket belterületté nyilvánította, hogy így mentesítse a megváltás alól, de helytelenül jár el, amikor ehelyett a belterület szívében levő magántelkeket akarja felajánlani. Nem hiszi, hogy a májusi határozatot érvényteleníteni lehetne, de azt indítványozza, hogy a közgyűlés többet egy talpalatnyi földet se ajánljon fel.

Dr. Söreghy Mátyás

nem fogadja el a tanács javaslatát. Abban az esetben, ha a közgyűlés nem fogadná el Pap Róbert indítványát, indítványozza, hogy küldjön ki a közgyűlés egy bizottságot a felajánlható telkek kiválasztására.

A következő szónok

Körössy István

nyugalmazott postafőnök.

A polgármester figyelemzteti a közgyűlést, hogy sem a telektulajdonosok, sem a telekigénylő tisztviselők nem vehetnek részt a tanácskozásban, mert érdekelték.

Körössy: En eddig érdekelt voltam, de hogy felszólalhattam,

ünnepélyesen bejelentem, hogy lemondok minden jogomról.

— Nem lehet most már lemondani! Mégis érdekelt! Nem beszélhet! — kiáltozzák minden oldalról, a polgármester azonban megadja Körössynek a szólás jogát.

Körössy ezután a közalkalmazottak önfeláldozó munkájáról és szerénységéről beszél. A szegedi közalkalmazottak 1919 ben jelentették még be igényüket, de nem kaptak telket máig sem. Nem akartak radikális eszközökhöz folyamodni... (Mi az, hogy radikális eszköz? — kiáltják a szónok felé több oldalról is.)... mert nem akartak ellentétbe kerülni a város közönségével. A tisztviselők most is külterületi telkeket kértek. (Közbeszólások: Az helyes, azt megadjuk.) Sohasem kértek és most sem kérnek a belterületen telket. Ez